

Міністерство освіти і науки України
ДНУ Інститут модернізації змісту освіти
Мукачівський державний університет
Малопольський державний університет імені
Вітольда Пілецького в Освенцемі (Польща),
Університет економіки в Братиславі
Факультет економіки бізнесу в Кошице (Словаччина)

**VI Міжнародна
науково-практична конференція
“УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИМИ
ТРАНСФОРМАЦІЯМИ ГОСПОДАРСЬКИХ ПРОЦЕСІВ:
РЕАЛІЇ І ВИКЛИКИ”
Збірник тез доповідей**

4-5 квітня 2024 р.

**Міністерство освіти і науки України
ДНУ Інститут модернізації змісту освіти
Мукачівський державний університет
Малопольський державний університет
імені Вітольда Пілецького в Освенцімі (Польща),
Університет економіки в Братиславі
Факультет економіки бізнесу в Кошице (Словаччина)**

**УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИМИ
ТРАНСФОРМАЦІЯМИ ГОСПОДАРСЬКИХ ПРОЦЕСІВ:
РЕАЛІЇ І ВИКЛИКИ**

**MANAGEMENT OF SOCIO-ECONOMIC
TRANSFORMATIONS OF BUSINESS PROCESSES:
REALITIES AND CHALLENGES**

**Тези доповідей
VI Міжнародної науково-практичної конференції**

4-5 квітня 2024 р.

**Мукачево
2024**

У 2021 році Україна здобула визнання в рейтингу найкращих туристичних країн Європи, ввійшовши в число найпривабливіших місць для туристичних подорожей. Також у цьому ж році наша країна визнана першою у рейтингу найдоступніших країн для подорожей автомобілем.

Під час початку літнього сезону 2023 року на внутрішньому ринку туризму спостерігалася активізація запитів українців на відпочинок. У більшості випадків їх зацікавленість в основному зосереджується на внутрішньому туризмі. Популярними регіонами серед українських туристів залишаються відносно безпечні області, зокрема Львівщина, Івано-Франківщина та Закарпаття. Великий попит спостерігається на поїздки у Карпати. Нещодавно екскурсійні тури до замків та музеїв, які довгий час були недоступні через воєнний стан, почали відновлюватися. Також зросло зацікавлення у екскурсіях по Київщині та Полтавщині. Поступово відновлюють свою діяльність дитячі табори, переважно у західній частині України – на Львівщині, Івано-Франківщині та Закарпатті. Щодо морського відпочинку, то він, зрозуміло, є недоступним.

У зазначених умовах внутрішній туризм відзначається особливостями, пов'язаними з рядом дозволів та обмежень, які застосовуються під час військових дій у відносно безпечних західних та центральних регіонах України. Ці аспекти важливо враховувати не лише самими туристами, але й туристичними компаніями.

Планування маршрутів передбачає урахування розташування бомбосховищ. Туроператорам та екскурсоводам, які визначають маршрути, варто враховувати, що на випадок небезпеки з повітря туристам слід мати можливість швидко знаходити притулок у бомбосховищах.

Планування туристичних подорожей має враховувати час дії комендантської години. У зв'язку з метою підтримання громадського порядку під час воєнного стану у всіх областях України діє комендантська година, яка зазвичай триває з 23:00 до 05:00. Це обмеження варто враховувати при плануванні відпусток або відвідин окремих місць.

Необхідно дотримуватися заборон, серед яких відмічаються прогулянки та екскурсії поблизу об'єктів критичної чи військової інфраструктури, проведення масових заходів, відвідування лісів, водойм, гірських маршрутів у різних частинах України, а також відпочинок у зоні фронту та подорожі по територіям, що зазнали чи знаходяться під окупацією.

Слід зазначити, що кожна область має власні особливості щодо відпочинку та розвитку туристичної сфери на своїй території. Ці особливості, у більшості випадків, обумовлені конкретними обмеженнями, які діють у різних регіонах.

Зовнішній туризм також має свої особливості в умовах війни. Більшість українців подорожують за кордон не з метою відпочинку, а з метою евакуації з небезпечних територій, де тривають бойові дії. Крім того, повітряний простір над Україною заблокований, що ускладнює міжнародні поїздки. Однак з початком туристичного сезону зовнішній туризм почав відновлюватися. Найбільш популярні серед українців стали евакуаційні рейси до Болгарії, оскільки ця країна пропонує безкоштовне проживання в готелях для українців. Також знову розпочалися рейси до морських курортів Туреччини, Єгипту, Іспанії та Тунісу. Однак для досягнення цього українцям потрібно самостійно дістатися до аеропорту в Польщі. Також організуються відпочинкові тури до Литви та Молдови.

Ураховуючи вищезазначене, можна зробити висновок, що з початком туристичного сезону внутрішній та зовнішній туризм активізувалися, але залишаються дуже обмеженими та залежними від ситуації в країні. Це обумовлено продовженням бойових дій у багатьох регіонах України, загрозою ракетних ударів по всій території країни, руйнуванням інфраструктури та низьким рівнем доходів населення. У зв'язку з цим туризм має свої особливості, переважно пов'язані з безпекою українських та іноземних громадян.

У період війни ситуація у туристичній галузі нашої країни виглядає вкрай невтішно. Однак є певні підстави для оптимізму щодо її відновлення після завершення конфлікту. Загальна концепція відновлення полягає в тому, що туризм має стати одним із ключових напрямків у стратегії економічного відновлення після війни. Для досягнення цієї мети пропонується включити розвиток туризму в програми післявоєнного відновлення, розпочати перемовини зі світовими готельними мережами, розробити масштабну маркетингову кампанію для повернення зовнішніх туристів, а також створити туристичні програми для відвідування місць військової слави ЗСУ. Також важливо звернути увагу на відновлення туристичної інфраструктури та просування різноманітних форматів туризму.

Список використаних джерел:

1. Дворська І. Туристична галузь після війни: чи можлива реанімація та антикризове управління? *liga.net*, 2022. URL: <https://blog.liga.net/user/idvorskaya/article/44952>.
2. Основні втрати ще попереду: українцям розповіли, як війна вдарила по туризму. *unian.ua*, 2022. URL: <https://www.unian.ua/economics/finance/osnovni-vtrati-shche-poperedu-ukrajincyam-rozpovili-yak-viynavdarila-po-turizmu-novini-ukrajina-11866203.html>.
3. Україна увійшла до рейтингу найкращих туристичних країн Європи. *tsn.ua*, 2021. URL: <https://tsn.ua/ukrayina/ukrayina-uviyshla-do-reytingu-naykraschih-turistichnih-krayin-evropi-1806736.html>.
4. Україна посіла перше місце в рейтингу як найдоступніша країна для подорожей на авто. *tsn.ua*, 2021. URL: <https://tsn.ua/auto/news/ukrayina/ukrayina-posila-pershe-misce-v-reytingu-yak-naydostupnisha-krayinadlya-podorozhey-na-avto-1800112.html>.
5. Приседська В. Як переживає війну туристична галузь. *bbc.com*, 2022. URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/features-62004034>.

УДК 338.439.053:334.012.23

ОЛЕСЯ ПОПОВИЧ

доктор філософії, асистент кафедри менеджменту,
управління економічними процесами та туризму
Мукачівський державний університет, м. Мукачеве, Україна

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ ТА ПІДПРИЄМНИЦТВА

Продовольчі системи охоплюють увесь спектр суб'єктів та їхню взаємопов'язану діяльність із створення доданої вартості, залучену до виробництва, агрегації, переробки, розподілу, споживання та утилізації харчових продуктів, які походять із сільського господарства, лісівництва чи рибальства, а також частини ширшої економічної, соціальної та природне середовище, в якому вони вбудовані. Продовольча безпека складається з підсистем (наприклад, система землеробства, система управління відходами, система постачання сировини тощо) і взаємодіє з іншими ключовими системами (наприклад, енергетична система, система торгівлі, система охорони здоров'я тощо). Таким чином, структурна зміна продовольчої безпеки може виникнути внаслідок зміни іншої системи; наприклад, політика просування більшої кількості біопалива в енергетичній системі матиме значний вплив на продовольчу безпеку.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>